

Eduskunnan talousvaliokunnalle

HE 44/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi alkoholilain muuttamisesta

Suomen Alkoholijuomakauppa ry (SAJK) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto tisläämisten, panimien ja viinitilojen ulosmyyntioikeutta koskevaan esitykseen alkoholilain muuttamisesta.

Esityksen tavoite

Alkoholilain muutosesityksen tavoitteena on parantaa kotimaisten alkoholivalmistajien elinkeinotoiminnan edellytyksiä laajentamalla myyntikanavia ja mahdollistamalla kokonaan uusille toimijoille niiden valmistamien tuotteiden myynti valmistuspaikoilta vähittäismyyntiluvalla. Muutoksella edistettäisiin erityisesti maaseutu- ja aluematkailua ja turismia sekä vahvistettaisiin maaseudun elinvoimaisuutta.

Ulosmyyntioikeuden edellytykset

Ulosmyyntioikeus koskisi valmistajia, jotka tuottavat vuodessa enintään 100 000 litraa alkoholijuomia puhtaaksi alkoholiksi muutettuna. Kalenterivuoden aikana yli 5,5/8,0 % vahvuisia juomia saisi myydä enintään 25 000 litraa puhtaaksi alkoholiksi muutettuna.

Sallitun myyntimäärän tulisi olla ainoa ulosmyyntioikeuden määrällinen rajoite, sillä vuotuisen **tuotantomäärän rajoitus** määrittelee yrityksen kasvun rajat ja siten **heikentää** alkoholivalmistajien elinkeinotoiminnan edellytyksiä.

Lisäksi rajausta vuosituotannon perusteella on syrjivä, sillä kansanterveyden näkökulmasta haitat ovat samat riippumatta siitä, mikä yrityksen kokonaistuotanto on, jos ulosmyyntiä saa kukin harjoittaa enintään 25 000 LPA vuodessa. **Yrityksen kokonaistuotannosta riippumaton ulosmyyntimäärä valmistuspaikalta olisi tasapuolinen ja reilua kilpailua edistävä rajausta, joka mahdollistaisi Suomen merkittävimmille alkoholivientiyrityksille tilaisuuden tehdä omista vierailukeskuksistaan kansainvälisesti kiinnostavia matkailukohteita.**

Suomen alkoholiviennistä 70,2 % n väkeviä alkoholijuomia, joiden arvo vuonna 2024 oli 165 miljoonaa euroa. Hallitusohjelman mukaisen ruoka-alan kasvuohjelman tavoitteena on elintarvikeviennin kaksinkertaistaminen vuoteen 2031 mennessä. Alkoholijuomat ovat elintarvikeviennin yksi suurimmista yksittäisistä tuoteryhmistä. Jotta yrityksillä on varaa investoida vientiin, ne tarvitsevat tuottoja kotimarkkinoilta. Erityisesti väkevien alkoholijuomien kotimaan myynnin laskiessa (-8,9 % vuonna 2025, Alko) alkoholilain aiemmista muutoksista ja Suomen muita EU-maita merkittävästi korkeammasta alkoholiverotuksesta johtuen, vierailukeskus toisi lisäämyyntiä, jonka avulla yritysten on mahdollista kasvattaa panostusta vientiin.

Hallituksen esityksen mukainen kokonaistuotantomäärän rajausta 100 000 litraan puhdasta alkoholia ei perustu mihinkään selvitykseen, lakisääteiseen määritelmään tai tutkimusnäyttöön. EU:n alkoholiverotuksen rakenteiden yhdenmukaistamista koskevan niin kutsutun rakennedirektiivin (92/83/ETY) mukainen määritelmä pientislaamon tuotantomäärästä on 10 hehtolitraa puhdasta

alkoholia vuodessa. Hallituksen esityksen ns. hatusta vedetty enimmäistuotantomäärä vääristää kilpailua ja syrjii osaa suomalaisista alkoholitoimialan yrityksistä perusteetta.

Yhteenveto

Hallituksen esityksestä tulee tasapuolisuuden ja syrjimättömyyden toteutumiseksi poistaa kokonaan enimmäistuotantomäärä 100 000 litraa puhdasta alkoholia. On väärin, että tuotantomäärä rajaa pois vain muutamia yrityksiä. Määrälliseksi rajaukseksi riittää vuotuinen enimmäismyyntimäärä 25 000 litraa puhdasta alkoholia, mikä koskisi tasapuolisesti kaikkia alkoholijuomien valmistajia.

Kansanterveyden turvaamisen kannalta yrityksen koolla ei ole merkitystä, ja lain tavoite matkailun edistämisestä toteutuu, kun muut hallituksen esityksessä mainitut edellytykset otetaan huomioon.

Kunnioittavasti

Suomen Alkoholijuomakauppa ry
Susanna Heikkinen
toiminnanjohtaja